

Temeljem članka 39. Statuta HPS-a i članka 4. Pravilnika o školovanju u HPS-u Izvršni odbor HPS-a na sjednici zaključenoj 4. siječnja 2021. donosi:

PROGRAM DJEČJE PLANINARSKE ŠKOLE U HRVATSKOM PLANINARSKOM SAVEZU

Izrazi koji se koriste u ovom Programu u muškom rodu, a imaju rodno značenje, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

OSNOVNA OBILJEŽJA

1. Naziv

Osnovni naziv školovanja uređenog ovim programom je: **dječja planinarska škola.**

Osim osnovnog naziva mogu se koristiti i nazivi: **mala planinarska škola ili planinarska škola za djecu.**

2. Opis

Škola omogućava upoznavanje osnova planinarstva i stjecanje osnovnih planinarskih znanja i vještina, a prilagođena je djeci uzrasta od 7 do 15 godina. Ona pruža osnovu za siguran i svrsishodan boravak djece u planinama te djelovanje djece unutar planinarske udruge.

Škola je namijenjena upoznavanju i informiranju djece o osnovnim mjerama sigurnosti pri sudjelovanju na izletima, turama i pohodima u planine.

NADLEŽNOSTI

3. Stručna nadležnost

Za stručna pitanja o programu i njegovom provođenju nadležna je **Komisija za školovanje HPS-a.** (u daljnjem tekstu Komisija).

4. Organizator

Organizator škole može biti:

- osnovna planinarska udruga članica HPS-a,
- županijski ili gradski planinarski savez,
- Komisija za školovanje HPS-a.

Prema odluci organizatora, škola se može izvoditi u suradnji s obrazovnom ili drugom javnom ustanovom (škola, nacionalni park, park prirode, Crveni križ i slično) ili specijaliziranom udrugom u HPS-u (stanice planinarskih vodiča, stanice HGSS-a).

5. Voditelj

Voditelja škole, na prijedlog organizatora, imenuje Komisija.

Za voditelja može biti imenovan **učitelj, nastavnik ili druga stručna pedagoška osoba s planinarskim iskustvom, vodič HPS-a s važećom licencom** ili drugi **iskusni planinar** koji posjeduje dostatna znanja i organizacijske sposobnosti potrebne za organiziranje škole.

Za voditelja ne može biti imenovana osoba osuđivana za djela seksualnog iskorištavanja ili seksualnog zlostavljanja djece.

Tijekom trajanja škole, voditelj određuje dnevni raspored aktivnosti, daje upute i određuje pravila koja omogućuju nesmetano provođenje programa škole te skrbi za siguran i ugodan boravak svih polaznika na terenu, u planinarskom objektu i slično.

6. Nastavno osoblje

U svrhu kvalitetnog rada s djecom školu provodi ovlašteno nastavno osoblje.

U izvođenju programa mogu, na poziv voditelja škole i pod njegovim nadzorom, sudjelovati učitelji, nastavnici, vodiči HPS-a, gorski spašavatelji HGSS-a i druge stručne osobe.

Rad na školi ne može biti povjeren osobi osuđivanoj za djela seksualnog iskorištavanja ili seksualnog zlostavljanja djece.

Svo nastavno osoblje za svoj rad odgovorno je voditelju škole.

Postupak licenciranja i uvjeti za licenciranje nastavnog osoblja utvrđuju se odlukom Komisije.

ORGANIZIRANJE ŠKOLE

7. Organizacijske zadaće

Pri organiziranju i provedbi škole na organizatora se primjenjuju zadaće i obveze uređene Pravilnikom o školovanju u HPS-u. Organizator je osobito dužan pravovremeno izraditi plan škole, od komisije zatražiti i pribaviti registraciju i verifikaciju te se skrbiti o provođenju škole u skladu s ovim Programom.

Organizator je osobito dužan objektivno i cjelovito informirati roditelje ili staratelje o načinu izvođenja škole i drugim pitanjima od njihova interesa.

Pri organiziranju i provedbi škole treba naročito voditi računa o posebnostima rada s djecom te o njihovoj sigurnosti.

Pri obavljanju zadaća propisanih Pravilnikom o školovanju u HPS-u i odlukama Komisije, voditelj izravno surađuje s povjerenikom za dječju planinarsku školu u Komisiji, izvješćuje ga o organizacijskim okolnostima i primjenjuje njegove upute.

8. Uvjeti za upis

U dječju planinarsku školu mogu se upisati isključivo djeca u dobi između 7 i 15 godina. Nije nužno, ali je dobrodošlo da dijete ima prethodno planinarsko iskustvo.

Dijete može dječju planinarsku školu pohađati više puta.

Obavezni uvjeti za upis polaznika su:

- članstvo u planinarskoj udruzi članici HPS-a – dokazuje se članskom iskaznicom s članskom markicom za tekuću godinu,
- pisana suglasnost roditelja ili staratelja kojom on potvrđuje da je upoznat s programom i planom škole te da je suglasan da dijete sudjeluje u tom programu,
- uplata školarine organizatoru škole.

Organizator može odrediti dodatne uvjete za upis polaznika. U slučaju popunjenja kapaciteta organizator može odrediti i dodatni izlučni kriterij ili obustaviti daljnje upise.

Djeca koja pristupaju školi trebaju biti opremljena odgovarajućim planinarskim cipelama (gojzerice ili trekking cipele), manjim ruksakom za dnevno planinarenje, kabanicom ili kišobranom, odjećom dostatnom za planirano trajanje boravka u planini, jaknom, ljetnom i zimskom kapom, priborom za higijenu, kremom za zaštitu od utjecaja sunca, maramicama, bočicom za vodu, čeonom ili ručnom baterijskom svjetiljkom, čistim papučama i tenisicama za kretanje u planinarskom objektu i bližoj okolini te drugom opremom koju određuje organizator.

9. Trajanje

Škola se izvodi tijekom najmanje sedam dana boravka u planini.

Škola se može provoditi u obliku sedmodnevnog kontinuiranog boravka u planini, s bazom u planinarskom ili drugom objektu koji ima uvjete za provođenje programa, ili u obliku niza tematskih

izleta tijekom školske godine, na način da se izvede najmanje 6 izleta, od kojih barem jedan mora biti višednevni.

Dječja planinarska škola ne može trajati kraće od 7 dana niti duže od 6 mjeseci.

10. Mjesto održavanja

Glavnina škole mora se provoditi u planinskom okruženju.

NASTAVNI KURIKULUM

11. Predavanja

Škola započinje upoznavanjem djece s voditeljem i nastavnim osobljem te informiranjem o pravilima ponašanja u grupi, smještaju u planinarskom objektu, dogovorom o rasporedu dnevnih aktivnosti i drugim pojedinostima.

Škola sadrži sljedeća predavanja:

Br.	Nastavna tema	Sadržaj	Satnica
1.	Planinarenje, planinarstvo	<ul style="list-style-type: none"> • ciljevi, članstvo, planinarske udruge, HPS, kratka povijest hrvatskog planinarstva, informacija o planinarskim djelatnostima, hrvatske planine	1
2.	Kretanje i boravak u planinama	<ul style="list-style-type: none"> • osobna planinarska oprema, planiranje izleta, kako se pripremiti za izlet, korištenje vodiča i zemljovida, vremenska prognoza, tempo i dinamika hoda, planinarsko vođenje, komunikacija u skupini, markirani planinarski putovi, planinarske obilaznice, planinarski objekti (domovi, kuće, skloništa) i boravak u njima, korištenje šatora, izgradnja improviziranog bivka, pravila ponašanja u planini, planinarska etika	1
3.	Zaštita prirode	<ul style="list-style-type: none"> • flora, fauna, gorski vodotoci, zaštićena prirodna područja, obilježja krškog reljefa - špilje i jame, zagađivanje i čovjekova prisutnost u planinama	1
4.	Opasnosti, pomoć i spašavanje u planini	<ul style="list-style-type: none"> • objektivne i subjektivne opasnosti, vremenske nepogode, poskliznuće, lutanje, mrak, životinje, ozljede - uzroci i vrste najčešćih ozljeda, pružanje prve pomoći, osnove spašavanja, obavješćivanje centra 112, signalizacija u slučaju nesreće, Hrvatska gorska služba spašavanja (HGSS), otklanjanje i izbjegavanje opasnosti	1
5.	Penjanje	<ul style="list-style-type: none"> • priprema i izvedba penjačkog uspona, osiguravanje pri usponu, čvorovi i navezivanje, tehnike penjanja, sporazumijevanje pri penjanju u stijeni, slobodno penjanje	1
6.	Orijentacija	<ul style="list-style-type: none"> • strane svijeta, kretanje po terenu uz približnu orijentaciju, upoznavanje s kompasom i kartom, određivanje visine i profila terena, topografski znakovi, informacija o orijentacijskom natjecanju	1
UKUPNO			6

Što veći dio nastave treba izvoditi na terenu kroz kraća izlaganja (predavanja) i neposredan dijalog voditelja i nastavnog osoblja s djecom te kroz edukativne vježbe i igre, prilagođene uzrastu djece. Poželjno je da se predavanja održavaju u prirodnom okruženju, bez uporabe računalne prezentacijske opreme (računalo, projektor, platno).

12. Praktični rad

Praktični dio nastave provodi se u prirodi, na planinarskim izletima.

Škola treba sadržavati **najmanje 6 organiziranih planinarskih izleta**, od kojih barem jedan višednevni izlet. Izleti trebaju biti ispunjeni edukativnim sadržajima, usklađeno s nastavnim temama obrađenim putem predavanja.

Poželjno je sadržaj škole obogatiti društvenim, sportskim i zabavnim aktivnostima među polaznicima.

Tijekom škole provode se sljedeće vježbe i praktični zadaci:

Br.	Nastavna tema	Sadržaj
1.	Kretanje i boravak u planinama	Vježba obuhvaća upoznavanje vještina kretanja u planini, uspon i silazak, brzinu hodanja, pravila za hodanje po planini, odmor, posebnosti kretanja po različitim terenima, upoznavanje s planinarskim putovima (markacijama i markiranjem) te upoznavanjem odnosa vodiča i skupine
2.	Orijentacija	Vježba se izvodi na lako prohodnom terenu s dobrim vidikom, u uvjetima dobre vidljivosti. Od instruktora se očekuje da demonstriraju, a od polaznika da usvoje sljedeće postupke: određivanje strana svijeta pomoću sunca i kompasa, usjeverivanje karte, razumijevanje brojčanog i grafičkog mjerila. Orijentacijske vještine uputno je uvježbati obilaskom jednostavnog orijentacijskog poligona u manjim skupinama
3.	Izrada improviziranog bivka	Vježba se izvodi tako da se formiraju skupine od 6-10 polaznika. Skupinama se daje uputa da sagrade bivak od stvari koje pronalaze u prirodi i opreme koju imaju sa sobom. Za izgradnju je dovoljno sat vremena. Instruktori će u analizi naglasiti što je dobro kroz razgovor o izboru mjesta za bivak, položaju i mjestu bivka te drugim zapažanjima. Vježba je korisna radi jačanja zajedništva u skupini kroz timski rad
4.	Čvorovi u planinarstvu*	Tijekom škole mogu se demonstrirati osnovni čvorovi: osmica, lađarski, polulađarski i prusik. Radi lakšeg usvajanja uputno je vježbanje ponavljati na više izleta.
5.	Prva pomoć*	ABC pregled, brzi pregled ozljeda, okretanje na bok, reanimacija, imobilizacija, previjanje rane
6.	Penjanje*	Demonstracija penjanja „top-rope“. Ako postoji mogućnost, za opremljene polaznike (s pojasom i kacigom) može se organizirati vježba u kojoj će osobno probati takvo kretanje. Pri izvođenju vježbe nužno je posebno skrbiti o sigurnosti na penjačkom poligonu.
7.	Speleologija*	Posjet turistički uređenom speleološkom objektu
8.	Obilazak planinarske obilaznice*	Ako postoji takva mogućnost, polaznici škole će na jednom ili dva izleta organizirano proći jednu lako pristupačnu planinarsku obilaznicu

Praktični dio nastave može se izvoditi u obliku kombiniranih vježbi koje sadrže zadatke prema navedenim nastavnim temama.

Izvođenje zadataka iz nastavnih tema označenih zvjezdicom (znakom *) nije obavezno i provodi se fakultativno, ako organizator ima mogućnost organizirati ih i ostvariti na odgovarajući način.

13. Literatura

Kao osnovna nastavna literatura za dječju planinarsku školu koristi se sljedeće izdanje:

- Dječji planinarski dnevnik, HPS.

Uz osnovnu nastavnu literaturu mogu se koristiti sljedeća izdanja i mrežni izvori:

- A. Čaplar: Planinarski udžbenik, HPS,
- Planinarski dnevnik, HPS,
- Hrvatski planinar, časopis Hrvatskog planinarskog saveza,

- Mrežne stranice Hrvatskog planinarskog saveza, www.hps.hr.

14. Ishodi učenja

Očekivani ishodi učenja su:

- osnovna informiranost o planinarstvu i planinama,
- osnovno poznavanje planinarske opreme za jednostavne izlete,
- stečene dobre navike o ponašanju u planini i u skupini planinara,
- motiviranost za daljnje planinarsko djelovanje.

15. Uvjeti uspješnosti završetka škole

Tijekom škole voditelj prati pohađanje predavanja te zalaganje sudionika u provođenju praktičnih vježbi i zadataka te utvrđuje za svakog polaznika zadovoljava li uvjete uspješnosti završetka škole. Uvjeti uspješnog završetka škole su:

- zalaganje u ispunjenju zadataka,
- sudjelovanje na najmanje 70% izleta škole.

U slučaju kada zbog opravdanih razloga polaznik nije mogao sudjelovati u dovoljnom broju predavanja ili izleta, voditelj škole može odrediti dodatne uvjete, npr. sudjelovanje na dodatnim izletima, vježbama ili slično.

16. Uvjerenje o završetku škole

Na kraju dječje planinarske škole ne provodi se ispit.

Uspješnim završetkom škole polaznik stječe pisano uvjerenje – diplomu Hrvatskog planinarskog saveza o uspješno završenoj školi.

Diploma dječje planinarske škole ne može zamijeniti diplomu opće planinarske škole i ne može se koristiti kao osnova za upis u programe specijalističkog školovanja u HPS-u, za čiji je upis uvjet uspješno završena opća planinarska škola.

USAVRŠAVANJE

17. Usavršavanje i obnavljanje znanja i vještina

Nakon završene škole zainteresirani član svoje djelovanje nastavlja:

- sudjelovanjem na organiziranim planinarskim izletima, turama i pohodima,
- sudjelovanjem u redovitim aktivnostima matične planinarske udruge,
- razmjenom iskustva s drugim zainteresiranim članovima.